

[Hartvig Frisch.]

Hauchs egen Opfindelse. Det vil nemlig erindres, at den højtærede Landbrugsminister oprindelig fremkom med et Forslag, der byggede udelukkende paa Fragtnedsættelser. Dertil svarede Hauch: Vi maa forlange et af to: enten 22,40 eller Godtgørelse i Kroner af Differencen. Saa fik han Nr. 2, endda med Tillæg af Fragtnedsættelse paa Majsen. Men i Mellemtiden var Nr. 2, altsaa Hr. Hauchs eget Forslag, blevet til Almisse og Understøttelse og alt muligt andet grimt, som skal være dikteret af en Fagforeningsregering. Og paa det Grundlag har Partiet Venstre i denne Sal ved Udligningslovens endelige Vedtagelse ikke blot undladt at stemme; men stemt imod 6 pCts Forhøjelse af al hjemført Eksportvaluta, der følger Sterling. Nu faar Landbruget efter Lovens Gennemførelse sin Noteringsforhøjelse, og samtidig trues vi daglig med Revolution fra den Kant.

Den sande Forklaring herpaa er vistnok givet af det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen paa Sp. 202. Der taler det ærede Medlem nemlig om den Forbrugsindskrækning, der bliver nødvendig for hele Befolkningen, og fortsætter saa — hvis jeg maa tillade mig lige at citere nogle faa Linier —:

„Ved en Forhøjelse af de udenlandske Vekselskurser kunde — og det er, hvad der er paakrævet — Gennemsnitskøbeevnen nedsættes i passende Omfang, og Landbruget, hvis haabløse Økonomi er aabenbar, kunde, hvis man vilde, bringes lidt paa Fode.“

Ja, tydeligere kan det vel ikke siges; Gennemsnitskøbeevnen skal nedsættes, men saadan at den samtidig forhøjes for et særligt Udsnit af Befolkningen. Det er et udpræget Udslag af Samfundssind.

Ved Siden af dette store Spørgsmaal om vort Lands Møntpolitik og om Priserne paa vore Eksportvarer synes de andre økonomiske Spørgsmaal i disse første Krigsmaaneder at blegne. Valutareguleringen, som jo hidtil har dannet den politiske Skillelinie i Landet, er alle nu enige om er en Nødvendighed, selv om man kan kritisere Enkeltheder. At Krigen med eet Slag har gjort hele Landet fattigere, er jo en Kendsgerning, og den mærkes ikke mindst paa den svindende Valutabeholdning og de deraf nødvendiggjorte Overførsler til den bundne Liste. Det store Spørgsmaal drejer sig saa ikke i dette Tilfælde om at slippe væk fra den Kendsgerning, at vi er blevet fattigere, men om, hvorledes vi bedst raader Bod derpaa. Den højtærede Handelsminister

har udførligt gjort Rede for hele Situationen, og vi vil om faa Dage faa en fornyet Valutadebat her i Salen. Det skal jeg derfor lade ligge, men jeg vil gerne gøre nogle enkelte Bemærkninger om vore Guldreserver. Hvis vi havde noget sikkert Grundlag for den Antagelse, at Krigen vilde blive kortvarig, vilde jeg for mit Vedkommende ikke se med nogen Ængstelse paa, at Nationalbanken lettede vor Valutamanko ved Hjælp af nogle Guldsalg. Men har vi det? Hvem vover at spaa angaaende Krigstilstandens Varighed? Naar Sagen ligger saadan, maa jeg fastholde, hvad jeg sagde om Guldreserverne første Gang, jeg havde Ordet. Det store Spørgsmaal er nemlig saa ikke, om vi tør bruge Guld, men hvad for Varer vi kan forsvare at bruge det til. Livsvigtige Spørgsmaal vedrørende vor Produktion overhovedet og vedrørende Statens Forpligtelser kan komme til at afhænge af denne Reserve. Derfor priser jeg Nationalbankdirektør Bramsnæs for, at han ser videre end til en øjeblikkelig Mangel paa visse Forbrugsgoder, der tjener til Livets Behagelighed. Derfor har det ogsaa glædet mig, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller saa djærvt har udtalt, at vi hellere straks maa indrette os paa, at Salg og Køb maa svare til hinanden. Ingen af os kan jo have Interesse i at faa Danmarks Nationalbank revet ind i en Strømhvirvel, hvorved baade vor udenlandske Kredit og vort Pengevæsen kan blive rokket.

Jeg har nok lagt Mærke til, at det ærede Medlem Hr. Henning Hasle paa Spalte 180 har henvist til, at man kunde ændre Bankens Dækningsregler, og yderligere har peget paa, at et solidt Pengevæsen kan opretholdes, uden at saa meget som een Guldkrone ligger i Nationalbankens Kælder. Er det nu helt vel betænkt? Det ærede Medlem er jo ganske vist straks blevet sekunderet kraftigt af det ærede Medlem Hr. Frits Clausen, der kalder denne nye Form, nemlig uden en Klink Metaldækning, for en national Møntfod. Det sidstnævnte ærede Medlem, der brugte dette mærkelige Udtryk Spalte 227, synes at mene, at Nationalbanken før 1873 havde haft en saadan særlig national Møntfod til Adskillelse fra andre Lande. For at sprede denne Misforstaaelse vil jeg gerne oplyse, at Nationalbanken allerede pr. 1. Maj 1845 gik over til Metaldækning, nemlig dengang, da Bankens Fonds var blevet bragt saa højt i Vejret, at den turde skride til Indløsning af Rigsbankdalersedler, nemlig efter den gamle Oktrojs § 19. Møntfoden var dengang Sølv, og der fandtes pr. denne